

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

I. Vigilius Papa nihil aliud reservat apostolicæ sedi præter judicia appellationum. Vnde sequitur eum synodis provincialibus relinquere potestatem deponendi Episcopos absque permissu sedis apostolicæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

navit. Eam autem curam in se traxit Hilarus, quod de Metropolitanis ageretur, & de juribus Ecclesiarum quibus illi præsidebant.

IX. Tertium caput quod ex epistolis Papæ Leonis colligitur, istud nimirum est, contendisse illum, juxta canones Sardicenses, damnati Episcopi appellationem à synodo quidem provincie judicandam esse, interim tamen alium Episcopum non esse ordinandum in sede dejecti; ut constat ex epistola ab eo scripta ad Episcopos Mauritanie Cæsariensis, quæ provincia est Africæ, in causa Lupicini Episcopi. Is, lite pendente, provocaverat ad sedem apostolicam. Episcopi tamen reum peregerant, insuperhabita appellatione, eumque deposuerant, substituto etiam Episcopo in locum ejus, quod fieri non potuit, si canonis Sardicensis ratio haberetur. Leo itaque Lupicinum remittit in provinciam, illic judicandum ab Episcopis provincialibus, quibus superordinationem exprobrat. Sed illud observandum est, religiosum heic fuisse Leonem: qui non est ausus allegare canones Sardicenses, quibus prohibetur ne pendente appellatione ad sedem apostolicam alius Episcopus ordinetur in loco dejecti. id enim nequaquam omisisset, si tum Sardicensis synodus in auctoritatem recepta fuisset apud Africanos. Ergo regulæ generali innititur, nimirum neminem justè damnari posse nisi præsentem & convictum, aut certè confessum, alium verò in ejus loco ordinari non posse quin prius sedes vacet. Quoniam verò excipi poterat Lupicinum deseruisse vadimonium ac suam præsentiam denegasse, atque ideo secundum canones sententiam damnationis accipere debuisset, occurrit Pontifex huic objectioni, aiens eum appellasse, atque adeo non fugisse iudicium. Vnde concludit non debuisset illum excommunicari pendente negotio, ac eam ob causam se ei sæpius postulanti communionem reddidisse. Vnde etiam colligi potest jus appellationum in Africam introducere voluisse Leonem, sed Africanos ei noluisse prorsus assentiri: *Causam quoque Lupicini Episcopi illic jubemus audiri; cui multum & sæpius postulanti communionem hac ratione reddidimus, quoniam cum ad nostrum iudicium provocasset, immerito eum pendente negotio à communionem videbamus fuisse suspensum. Adjectum etiam illud est, quod huic temerè superordinatus esse cognoscitur, qui non debuit ordinari antè quam Lupicinus in presenti posset, aut confutatus, aut certè confessus, justè posset subjacere sententiæ; ut vacantem locum, quemadmodum disciplina ecclesiastica exigit, is qui consecratur exciperet.*

Leo I. epist. 87. cap. 2.

CAPVT XVIII.

Synopsis.

* I. Vigilius Papa nihil aliud reservat apostolica sedi præter iudicia appellationum. Unde sequitur cum synodis provincialibus relinquere potestatem deponendi Episcopos absque permissu sedis apostolicæ.

II. Eadem est mens Pelagij secundi, qui omnium Episcoporum causas in synodo provincia definendas esse docet, nisi si ad apostolicam sedem fuerit provocatum.

III. Primum omnium Gregorius magnus canonum Constantinopolitanorum & Chalcedonensium instituta, à decessoribus suis non custodita, transtulit ad explicandam sedis suæ dignitatem. Hi autem primam de crimine Metropolitanis cognitionem Patriarchis reservant. Quæ institutio in legem publicam versa est à Iustiniano.

IV. Hinc factum ut Gregorius apostolica sedi vindicet secundum canones jus iudicandi accusationes adversus Metropolitanos institutas. Iudicabat etiam Roma causas Episcoporum, tamen si Itali non essent. Probat exemplum Andrea Episcopi Thebani in Thessalia.

V. Aliquando causa definitionem remittebat in provinciam, misso etiam Legato, juxta canones Sardicenses. Probatur duobus exemplis.

VI. Alios se gessit erga Africanos; quorum consuetudines illas esse concessit, modo fides contraria non essent.

VII. Postulabant Africi causa eorum definiretur secundum canones Africanos & Sardicenses. Hi enim jam recepti erant; & vicem tum subibant privilegij, ob Novellam Iustiniani. Nullam eorum causam in urbe Roma iudicavit Gregorius.

VIII. Id unum contendit Gregorium ut Primas Byzaceniæ Romam veniret, responsurus de objectis, quod obtineri non potuit. Itaque eo tractus est Pontifex ut causam in synodo provincia iudicari consentiret.

IX. Notatur hallucinatio Cardinalis Perronij, qui ex corrupto Gregorij loco colligit Episcopum Byzantinum, hoc est, Constantinopolitanum, Romano subiectum fuisse.

X. Ecclesia Hispanica utebatur collectione Martini Bracarensis. Canon autem XIII. jubet ut causa Episcoporum definiantur in synodis provincialibus; si vero divisa fuerint iudicium vota, tum vocandam esse provinciam finitimam.

XI. In causa Stephani & Januarij Episcoporum Hispanorum, qui Romanam sedem appellaverant, Gregorius Joannem Defensorem in Hispaniam misit, ut solus definitivo decreto cognoscere posset de appellatione. Sedes apostolica est caput omnium Ecclesiarum.

XII. Hispani, ut appellationes ad apostolicam sedem abolerent, Episcopo damnato licere voluerunt secundam synodum impetrare ad obtinendam restitutionem suam.

XIII. Ecclesiam Gallicanam Gregorius trahavit ut Africanam.

XIV. Post Gregorij magni tempora, Paulus Archiepiscopus Creta ausus est prohibere ne ad Vitalianum Papam provocaretur.

XV. Appellationum usus obtinebat etiam in Anglia avo Bedæ.

I. **N**VNC inspicendum est quanam mens fuerit Pontificibus suble-

quentibus. Vigilus certè nihil aliud sedi apostolicæ reservat præter judicia appellationum. Vnde sequitur eum Episcopis provincialibus relinquere jus decernendi depositiones collegarum suorum absque permisso sedis apostolicæ. *Omnium*, inquit illè in epistola ad Eutherium, quæ anno quingentesimo quadragesimo data est, *appellantium apostolicam sedem Episcoporum judicia eidem sanctæ sedi reservata esse liquet.*

I I. Pelagius verò secundus, qui anno quingentesimo septuagesimo septimo sedebat, apertè pronuntiat eam esse certam provinciam quæ constat ex decem vel undecim civitatibus sub uno Rege & totidem inferioribus potestatibus, quoad civilem reipublicæ statum; cujus rei exempla hoc ævo extabant apud Reges Longobardorum, & Suevorum in Gallæcia. Tum quoad spiritualia administranda, eam etiam esse certam provinciam quæ unum Episcopum habet & decem vel undecim Episcopos suffraganeos ad judicandas causas omnium Episcoporum in plena synodo, adeo ut opus non sit ad alias convolare provincias, nisi si ad majorem sedem fuerit provocatum, vel si convenire non potuerit inter iudices, quo casu, referendum esse ad majorem sedem, id est, ad sedem apostolicam. Hæc sunt verba Pelagij in epistola ad Joannem Constantinopolitanum: *Scitote certam provinciam esse quæ habet decem vel undecim civitates, & unum Regem, & totidem minores potestates sub se, & unum Episcopum aliosque suffraganeos decem vel undecim Episcopos iudices, ad quorum iudicium omnes cause Episcoporum & reliquorum sacerdotum ac civitatum cause referantur, ut ab his omnibus jussè consensu voce discernantur, nisi ad majorem auctoritatem fuerit ab his qui judicandi sunt appellatum &c.*

III. Inter omnes verò Pontifices nemo peritior fuit jurium sedis apostolicæ, quoad appellationes, quàm Gregorius magnus. Rebus ille gerendis admotus per multos annos, Ecclesiæ orientalis mores introspererat, cum sedis apostolicæ Apocrisarium ageret Constantinopoli, idè quæ meliùs intellexit quàm decessores sui quænam esset secundum canones auctoritas Summi Pontificis in patriarchatu Occidentis. Nam Concilium Constantinopolitanum itémque Chalcedonense unicuique Patriarchæ ejusque synodo commiserant judicia appellationum ab Episcopis depositis interpositarum, itémque aliarum causarum ecclesiasticarum, Metropolitanorum verò primam cognitionem. Verùm quia versio Latina Dionysij Exigui, quæ utebatur occidentalis Ecclesiæ, pro his canonum Græcorum vocibus *Exarchus Diæce-*

seos, quæ Diæceseos Patriarcham significant, habebat *Primas Diæceseos*, hinc factum ut vis hujus vocis ignota fuerit Occidenti, creditumque fuerit eam significare Metropolitanum aliquem qui vicinus esset aut antiquior eo adversus quem lata sententia erat. Sanè Hadrianus primus & Hincmarus Primatem Diæceseos non alium esse existimant quàm Metropolitanum. Præterea cum canon Chalcedonensis ei qui adversus Metropolitanum agit tribueret arbitrium implorandi opem Exarchi Diæceseos aut Thronum Constantinopolitanum, hanc dignitatem novæ Romæ collatam concoquere non poterat Ecclesiæ Romana. Itaque his canonibus uti noluit ad asserendam auctoritatem suam. Nam aliunde possidebat illa jus cognoscendi de appellationibus Episcoporum, quod ipsi tributum fuerat in synodo Sardicensi, itémque jus causas Metropolitanorum definiendi ante omnem appellationem, primo videlicet iudicio, post rescriptum Gratiani. Quo fiebat ut parum illa sollicita esset de canonibus Chalcedonensibus. At Gregorius magnus eorum præjudicio dignitatem suæ sedis explicavit, ne quidem nominata synodo Chalcedonensi. Quippe cum animadverteret veram horum canonum mentem in legem publicam versam esse ab Imperatore Iustiniano in Novella cxxiiii, quæ præcipit appellationes judicari à Patriarchis uniuscujusque Diæceseos, ab ea arcessit jus illud sedi Romanæ quæsitum in Occidente.

IV. Hinc factum ut in epistolis suis apostolicæ sedi jus vindicet judicandi, secundum canones, accusationes institutas adversus Metropolitanos: *Si contra Metropolitanum aliquid cause habuerit, ob hoc sedis apostolicæ petat iudicium, quod per canones antiquorum patrum est institutione permittum.* Legimus verò in regesto Epistolarum ejus, eum quandoque apud Romam judicasse, non solum causas Episcoporum Italiæ, sed etiam aliarum provinciarum, interdum verò causæ definitionem remisisse in provinciam, missò etiam Legato, juxta canones Sardicenses. Primi casus illustre exemplum extat in causa Andreæ Episcopi Thebani, *Lib. 7. ep. 8.* Fuerat is depositus, nullo juris ordine servato, ab Episcopo primæ Iustinianæ, qui dein Archiepiscopus Bulgariæ dictus est: cujus auctoritas ea tempestate porrigebatur supra octo Metropolitanos Illyrici occidentalis, juxta constitutionem Iustiniani, cui Papa Vigilus consenserat. Gregorius ergo appellationem judicans in sede sua, iudicij acta rescidit, Andreamque restituit, Archiepiscopum verò à communionem suspendit ad sex mensium spatium. *Lib. 1. ep. 6.*